

Документа откривају да је Стејт департамент, посебно за време Хилари Клинтон, био највећи лобиста америчких нафтних компанија

Америчка спољна политика са Хилари Клинтон на челу обезбеђивала је домаћим нафтним и гасним компанијама концесије за експлоатацију уљних шкриљаца широм света упркос противљењу локалног становништва, посебно оног у источној Европи, сазнаје амерички информативни сајт „Мадер Џонс“.

Стејт департамент понашао се као лобиста индустрије убеђујући стране партнере да је технологија вађења нафте и гаса из шкриљаца еколошка, иако се разбијање стена са нафтом и гасом (фрековање) у самој Америци доводило у везу са загађивањем воде и земљишта.

На основу тајних докумената са „Викиликса“ и из других извора, „Мадер Џонс“, чије истраживање преноси и британски „Гардијан“, пише да је дипломатска машинерија у многим случајевима покренута узалуд – искоришћавање шкриљаца доживело је фијаско.

Бивша прва дама је 2012. са бугарском и румунском владом договорила да се Американцима обезбеди земљиште и доделе концесије. Бугарска и румунска јавност биле су изразито против и грађани су демонстрирали против експлоатације шкриљаца.

Парламент у Софији донео је мораторијум на експлоатацију, али је касније, под притиском америчких дипломата, попустио у противљењу. Дипломатама је посао био олакшан јер је Европа тражила начин да смањи зависност од руског гаса, што би управо и учинила када би на својој територији производила гас и нафту из шкриљаца.

Американци ову технологију увелико развијају због чега је код њих гас трипут јефтинији него на Старом континенту. Вашингтон се нада да ће стећи енергетску самосталност, после чега би могао мање пажње да обраћа на Блиски исток и у Европи остварује још и већи утицај јер би то значило и више неруске нафте и гаса.

Међутим, амерички медији истичу да су овде радили и неки други интереси – енергетска индустрија је финансирала кампање Клинтонове и садашњег председника па су обе Обамине администрације то имале у виду.

Становници Пенсилваније и Тексаса у чијој се близини разбијају поменуте стене недавно су се жалили да им је гас продро у водовод због чега до њих долази вода пуна метана.

До почетка деведесетих није било исплативо експлоатисати уљне шкриљце мада су геолози већ дуго знали да се велике количине природног гаса крију у стенама. Међутим, тада је технологија напредовала и САД су између 2006. и 2008. повећале резерве гаса за 35 одсто и данас су највећи произвођач природног гаса.

Специјални изасланик за међународна енергетска питања у време Хилари Клинтон био је Дејвид Голдвин, званичник Министарства за енергетику у влади Била Клинтона и лобиста нафтне индустрије који је посредовао у одласку „Шеврона”, „Ексон мобила” и „Маратона” у Либију. Он је обезбедио овим гигантима експлоатацију либијске нафте за време Муамера Гадафија.

Како су откриле дипломатске депеше са „Викиликса”, Клинтонова је тражила од дипломата да јој напишу какви су потенцијали за фрековање у земљама у којима службују као и да воде рачуна о интересима домаћих нафташа.

У пролеће 2011. америчке власти објавиле су процене да уљни шкриљци постоје у 32 земље, и то у количинама довољним да се планета обезбеди за 50 година.

Индустрија је зграбила прилику. Лобисти су пустили информацију да би ЕУ могла да уштеди 900 милијарди евра ако би уместо улагања у обновљиве изворе енергије инвестирала у искоришћавање шкриљаца, што је наљутило европске екологе. Они тврде да ова технологија готово да нимало не доприноси смањењу емисије штетних гасова, што би требао да буде један од главних разлога за њену примену.

„Шеврон” је добио концесије у Аргентини, Аустралији, Канади, Кини, Јужној Африци, Бугарској, Литванији, Румунији, Украјини и Пољској, где му је додељено више од сто дозвола на готово трећини територије.

Убрзо се испоставило да Пољска нема резерве о каквим се причало и да је ова технологија тамо далеко скупља него што је у САД. Зато су америчке компаније прошле године почеле да напуштају Пољску. „Шеврон” се повукао и из Бугарске. Због кризе, и посао „Шеврона” и „Ројал дач шела” у Украјини је заустављен.

Наследник Хилари Клинтон, Џон Кери, такође истиче да би експлоатација шкриљаца водила ка осамостаљивању ЕУ од Русије. Због заинтересованости САД за енергетску ситуацију у Европи и подршке Кијеву у сукобу са Москвом, у управни одбор украјинске енергетске компаније „Бурисма” ушли су син потпредседника Џоа Бајдена као бивши Керијев саветник и цимер његовог пасторка.

Захваљујући традиционалном начину доласка до нафте и новој технологији фрековања, САД су постале највећи произвођач нафте на свету. И поред тога што влада једна од еколошки најосвешћенијих администрација у историји САД, тамо се, како је јавио „Блумберг”, само у првом кварталу ове године дневно производило 11 милиона барела нафте и увозило 7,5 милиона.

Један део стручне јавности верује да ће САД захваљујући уљним шкриљцима и заиста за неколико година стећи енергетску независност, док други испољавају резерве. Према недавном писању „Лос Анђелес тајмса”, у Калифорнији, на коју је наводно отпадало 64 одсто америчких залиха нафте из шкриљаца, резерве су чак 96 одсто мање него што су

компаније и држава предвиђале.

Јелена Стевановић

(Политика)